

Milý příteli,

děkuji Tobě i Tvým přátelům za novoroční přání a srdečně je opětuji. Tento rok by mohl přinést první známky obratu situace k lepšímu. Přál bych to nejenom sobě a nejenom Vám mladým, pro něž to má pochopitelně daleko větší důležitost, ale celé naší těžce choré společnosti. Jako obvykle jsi mi položil ve svém psaní několik otázek. Musíš mi prominout, že tentokrát Ti napíšu o něčem, než ses neptal, resp. o něčem, co jednu z Tvých poznámek staví do zcela jiného kontextu, než jak jsi to Ty měl na mysli, a vlastně docela obrací její smysl. Zmínil ses o tom, že se v poslední době častěji objevují v novinách, v rozhlase i v televizi narážky na neblahé skutečnosti, na něž už dva roky nepřestává upozorňovat Charta 77; a vyvozuješ z toho, že to je důležitý krok k tomu, aby si nejširší vrstvy občanů uvědomily neudržitelnost současného stavu a aby se vnitřně připravily na nutnost podstatných společenských změn. Nesledují veřejné sdělovací prostředky tak soustavně, abych Tvé hodnocení mohl potvrdit nebo naopak vyvracet. Mám pro Tvé vychytávání uvedených momentů porozumění, protože před více než dvaceti lety jsme (po Stalinově smrti a po maďarských a polských událostech) s nadšením dělali totéž. Dnes bych však kladl větší důraz na důkladnou analýzu takových hlasů kritiky, nesushlasu a nespokojenosti než na to, zda jich přibývá. V Rudém právu například zařadili zvláštní "koutek" výrazným dokladům nespravedlnosti, nelidskosti a zvrhlosti ze "zemí nesvobody". Když to člověk čte, má dojem, že za všemi uvedenými příklady je vždycky domácí zkušenost; ukazuje se tam jenom, že všechny druhy bezpráví, na které v domácích poměrech ukazují materiály Charty nebo Výboru, jsou (v daleko horší a masívnější podobě) vlastní kapitalistickým společnostem. To je třeba analyzovat; na celé věci je po mém soudu nejdůležitější, že tento režim už přestává dementovat a popírat skutečnost neblahých stránek společenského života v zemi a uchyluje se stále častěji k tomu, že od nich odvádí pozornost tím, že vehementně poukazuje na nejhorší stránky života jinde ve světě. Ale jsou případy ještě horší, jež dokládají pokleslost samotného "veřejného mínění" (za daných okolností snad spíše "tajného mínění veřejnosti").

Zvolím příklad velmi aktuální. Možná, žeš také sledoval závěrečný díl populárního seriálu "Nemocnice na kraji města". V jednu chvíli, když mladý MUDr. Sova hledá svého otce, bývalého primáře orthopedického ~~oddělení~~, dojde k rozhovoru s MUDr. Čenkovou. Ocituji jeho část:

Čenková: Netěšíte se ... ?

Sova: Na co ?

Čenková: Na to, že tady budete s námi... Teda, já nemyslím s námi jako kvůli nám, ale s námi jako s orthopedií...

Sova: Já vím, jak to myslíte. Těším se strašně.

Čenková: Je... to moc zlý, když člověka odstraní od ... operačního stolu ?

Sova: Moc. Nikdy to nezkoušejte.

Čenková: Asi nebudu.

Sova: Víte, co je na tom nejhorší ?